Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 164 ԻԶՄԻՐ 13/26 ՓԵՏՐՎԱՐ 1910 ՇԱԲԱԹ

طاشينك
ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتياز: هراند ماموريان: ازمير

"TACHINK„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տրկ.	Վեց.	Եռ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20Ղ.րշ.
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	108	54 Ղ.րշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Ֆր.	

Նամակները պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆՔ»ի
Խմբագրութեան
Rédaction du journal rménien
«TACHINK»—Smyrne

Չի հրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր

10 ՓԱՐԱ

“ՔՆԱՐ„Ը

Բանաստեղծական այս յանկուցիչ անունով ընկերակցութիւն մը ունինք Իզմիրի մէջ, ուր բանաստեղծութիւնը այլապէս այնքան բացակայ է մեր կեանքէն:

Այս երաժշտական ընկերակցութիւնը, որ առնէ մը ի վեր իր գոյութիւնն ապացուցանող արտասովոր եռանդ մը ու գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ, և որ վաղը հրաւիրած է տեղւոյս հայութիւնը Հախիխեանց վարժարանին սրահը՝ ներկայ ըլլալու իր սարքած նուագահանդէս-պարահանդէսին, ազգային-գեղարուեստական ակումբ մը ըլլալու ամէն յարմարութիւն ունի: Եւ այս տեսակէտով է արդէն որ աւելորդ չեմ սեպեր մէկ քանի համեստ թելադրութիւններ ընել իր երիտասարդ անդամներուն:

Ինծի կուգայ թէ «Քնար»ը սոսկ երաժշտական խումբ մը կամ Ֆանֆար, Մանտօլինաբայլի և համերգի խումբեր կազմելու մէջ սահմանափակելու չէ իր ազնիւ փառասիրութիւնը, եթէ կ'ուզէ — և անշո՛ւշտ կ'ուզէ — անհրաժեշտ, ամենէն սիրուած ու բարձրօրէն օգտակար հաստատութիւն մը դառնալ Իզմիրի հայ հասարակութեան համար:

«Քնար»ին գերագոյն կոչումն ու նպատակն ըլլալու է մեր ժողովուրդին գեղարուեստական դաստիարակութիւնը:

Մեր տեղական կեանքը տափակութեան մակարդակէն վերցնել, գռեհկութեան ու տղմութեան ճահիճէն դուրս հանել, ի՛նչ աւելի ազնիւ, աւելի փորձիչ ու արժանաւոր ճիգ:

Բայց ասոր համար չի բաւեր քանի մը պզտիկ խողովակներու մէջ չուանց փըչել կամ մետաղէ ու աղիքէ լարերու վրայ մատներ թրթռացնել:

Պէտք է միտք ալ խառնել բոլոր այդ թոքի ու մատի գործունէութեան:

«Քնար»ը պէտք է ջանայ ըլլալ մտաւորականութեան տարր մը աւելցնելու ցարդ գործնական ու ձայնական իր ճիգին:

Եւ ասիկա անկարելի բան մը չէ իրեն համար:

Հայնոցի իր կեդրոնատեղին պէտք չէ ծառայէ միայն երաժշտական վարժութիւններու և չաղակրատ ժամանցներու:

Հոն մեր երիտասարդները կրնան շատ աւելի հաճելի ու շինիչ կերպով անցնել իրենց ժամանակը, եթէ շաբաթը մէկ կամ երկու երեկոյեան յատկացնեն գեղարուեստա-կրթական դասախօսութիւններու և ընթերցումներու:

Բանաստեղծութիւնն ու գրականութիւնը պէտք է անպայման միացնել երաժշտութեան հետ, խնամքով զարգացնելու համար մեր երիտասարդութեան գեղեցկագիտական ճաշակն ու բարձրացնելու՝ անոր մտայնութիւնը:

«Քնար»ը այս ուղղութեամբ օգտակար դեր մը ունի կատարելիք: Եւ ամենուն համակրութիւնն ու աջակցութիւնը այժմէն ապահովուած կրնայ նկատել իրեն այդ գործին մէջ:

Հարկ չի կայ սպասելու որ տարին անգամ մը կամ մէկ քանի անգամ այս կամ այն ազգային ընկերութեան հանդէսին մէջ իր մասնակցութիւնն ունենալ կանչուի ան:

«Քնար»ը — անգամ մը որ ինքզինքը յաջողի գնել գեղարուեստական կրթիչի այդ նախանձելի դերին մէջ — կրնայ առանց մեծ իրարանցումներու՝ յաճախակի սարքել փոքրիկ ամփոփ երեկոյթներ և գեղեցկագիտական սիրուն խնջոյքներ վայելել տալ՝ գեղեցկութենէ այնքան զըրկուած մեր ժողովուրդին:

«Քնար»ը, մէկ խօսքով, ձգտելու է գեղարուեստի տաճար մը ըլլալ մեր հայնոցին մէջ:

ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ

ՀԻՒՐԱՍԷՐ ՕԹԵՒԱՆԸ

—Ի՞նչ կ'ընես դուն, ո՜վ ծերուկ կին,
Փայտ մի՛ նետեր ալ խարուկին.
Տաք է արդէն, ո՜հ, բաւ է, բա՛ւ,
Վրաս գլուխս լաւ մը չորցաւ:
—Աղաչանքիս զանխլեց այս ծեր,
Անզուլ նետեց փայտի խուրձեր,
Անուշ շեշտով ինծ կրկնելով...
«Զինուո՛ր, եկուր կըրակին քով...»:

— Անօթի չեմ, ո՜վ ծերունի
Ալ ի՞նչ պէտք են ապուխտ, գինի,
Վերցո՛ւր սեղանն, խնդրեմ վերցո՛ւր,
Պահ մը առաջ կերայ ապուր.
Բայց նէ՛ անխօս ու չարաճճի
Մանրեց իմ հաց, լեցուց բաժակ.
Ըսաւ. —«Զինուո՛ր, կեր կուշտ ու կուռ
Եւ մի՛ մերժեր իմ կերակուր...»:

— Որո՞ւ համար, բարի՛ ծերուկ,
Այս անկողնին բրդեայ փափուկ.
Յարդանոցին անկիւնն անգամ,
Ես, շատ հանգիստ կ'քնանամ.
Հո՛ն, յարդին մէջ թաղած իմ ծունկ
Պիտի քաշեմ քուն մը խորունկ...
Բայց ծերուկին հոգն անգամ չէ.
Կ'ըսէ. —«Զինուո՛ր, հանգիստ հանգչէ...»

— Լոյսը ծագեց. —բարեա՛ւ մնաս:
Պէտք է մեկնիլ..., ո՞հ ի՞նչ է ա՛ս.
Ո՛րքան ծանր է քսա՛ն իմ պարկին.
Արժանի չեմ այս յարգանքին...
Սակայն ծերուկ կինն հիւրասէր,
Ինծ, զինուորիս մեղմով կ'ըսէր,
Դէմքով ուրախ, և ...շեշտագին.
— «Պահապանն ես իմ հայրենիքին:»

PAUL DÉROULÈDE Թարգ. ՄԵԼՔՈՆ - ԱՍԱՏՈՒՐ

ՁՄԵՌ ԻՐԻԿՈՒՆ

Հեռո՛ւն, ագռա՛ւ, լռիկ տափաստաններ, իրենց կողերը ձիւնին տակ ծածկած, դաշտին ճերմակ համայնապատկերը կը շինեն: Հովը, անդուլ փութաջանութեամբ մը, կը թափէ ծառերէն մնացած տերևներն ալ, խոռոչին մէջ ինկած, ծիւրածներն ալ ու ծառերը՝ մերկ ու մենաւոր, կը մնան, կը սրսփին պարապութեան գիրկը:

Հեռուն, իրիկունն է որ կ'իջնայ: Կը դիտեմ հիր հեռաստանները հորիզոնին, ուր բարակ շողեր, թաւիշի շերտերու պէս, կը լայնան, կը քակուին, կ'երկննան ու կը նուաղին մէկէն: Արեւն է որ պաղ ամպերուն ետեւէն կը մաղէ իր խեղդուկ ճառագայթները, ու անհուն թախիծով մը, բաժանումի յայտնի տրտմութեամբ մը կը հաւաքուի տակաւ: Հնդիկ այրիի մը ինքնակիզում մը կարծես, ուր էգ ողջակէզը, անդրշիրիմի սեմին վրայ կայնած, կ'անիծէ իր մեռնող ամուսինը, կ'անիծէ խենթ օրէնքը, կ'անիծէ բոլոր սրբութիւնները ու նուաղկոտ ժպիտով մը կը դառնայ աշխարհին, մեղմօրէն կը բաղձայ նորէն ապրիլ իր երազները, իր տենչերը, իր չի յագեցուած արբունքը:

Արեւը հիմա մարը մտաւ: Կամարին անգայտ թերաստուերը սկսաւ հետզհետէ թանձրանալ: Հիմա, վարը, վանքին մատուռին մէջ, վանականը աւարտեց իր աղօթքը ու մէկիկ, մէկիկ մարելով մոմերը, կանթեղները, գնաց լալու իր խուցին մենակութիւնը: Հոն կը ծխէ հիմա ան, իր կրօնքին երազները, անոնց ոյժովը ըսպասելով որ անցնին իր կեանքին սա տարի օրերը, ու լեռան ծաղկին պէս, ապրուած կարճ գարունէ մը վերջ, ձիւնը, քամին ու հեղեղները գան արմատախիլ ընել զինքը այս աշխարհէն: Դէմի նեղ մօրուտին քովէն, հովիւը կ'անցնի հիմա, տատասկոտին նեղուցին պէս, ինք իր մէջ քաշուած: Փակեց գոմին դուռը, ու մտածումներու բովանդակ մաքրութեամբը —երկինքներու մաքրութիւն— գնաց նստաւ ան թոնիրին առջև:

Տերեւները կը խարշափին տրտմութեամբ: Հիմա տատրակը կը մինչ հեռուէն: Ինչո՞ւ կը կերկերի իր ձայնը: Վերէն թռչող ագռաւներն ալ տարբեր կը կռնչեն այս իրիկուն... Ու անկապ հարցումներ կը ծեծեն միտքս: Գերմանացի գիտուն մը, հիանալի ուշիմութեամբ ու համբերութեամբ մը, ձայնագրած է սոխակին երգը: Ճի՛, ճի՛, ճի՛ու ո՛ւ ո՛ւ ո՛ւ օ՛ օ՛ օ՛ի և այլն: Արդեօք ամէն երկրի սոխակները այս չափին վրա՞յ կ'երգեն. կամ թէ միևնո՞յն սեռի պատկանող ամէն թռչուն միևնոյն եղանակը ունի: Հազարներու նոյնութեան մէջ, իրենց եղանակներուն մէջ ալ պայմանադրականութիւն կա՞յ արդեօք: Ասոր թէ ոչ անոնք ալ ունին իրենց հայրենիքները ու հետևաբար իրենց ուրոյն նախասիրութիւնները, ներշնչումները, եղանակները: Արդեօք դաշտին ծիծառը տարբեր, անտառինը տարբեր, ծառուտքինը տարբեր ու չամիրուտինը տարբե՞ր կ'երգեն: Թռչուններուն երգածը, եղանա՞կ է, թէ հայրենիքին բնական արտայայտութիւնը: Քիչ առաջ տատրակն ալ երգեց, ագռաւն ալ, ո՞րն էր աւելի՝ ներդաշնակը: Բայց ի՞նչ է ներդաշնակութիւնը: Ո՞վ կրնայ ապացուցանել ներդաշնակութիւն մը: Սա ձայներէն ո՞րը ներդաշնակ է ու գեղեցիկ: —Երգչուհի՞ն, որ խազերու ամբողջ արուեստաւոր հարստութեամբը, իր պորփիւր կուրծքին յայրատ հեւքը կը թափէ բեմէն: Հովի՞ւը, որ ցարասին կռթնած կ'երգէ միայն իր հօրը երգածները: Կամ թռչո՞ւնը, որ դրախտին մէջ իր սորվածին պէս կը գեղգեղէ թուփին վրայ: Ծառերո՞ւնը, որոնք կը սօսափեն միամինակ անտառներու խորը: Կամ առուակի՞նը, որ կը դղչէ հեզիկ, պաղնելով իր խոնարհ, տամուկ ափերը...

Ցուրտ հով մը յանկարծ կը մօտիկէ դէմքս: Զուգորդութիւններու շարքը կ'ընդհատուի ինքնին: Մթնշաղին մէջ, մեր ծառերու քովիկը, կը տեսնեմ մշտադալարները, որոնք սպիտակեան աղօտութեամբ մը կը սնքան մէջտեղը, իրենց յաւերժ դալարիքովը, կէտկտելով ճերմակի անսահմանութիւնը: Անո՛նք, կեանքոտ յուշարձանները ամրան հարսնութեան, մինչև կը տանին անցեալին: Ծառերուն կարկամ ճարճատիւնները կը խառնեն երազներս: Ինչ գեղեցիկ էր ամառը, երբ անոնք բարա՛կ, թեթեւ սօսաւիւն մը միայն ունէին: Սա ծեքծեքոտ բարտին, որ ամրան էն անոյշ հովթրփուքին տակ իսկ կը դողդղչէր երկա՛ր, երկար, հիմա ձիւնին տակ կքած, հազիւ ցուցադար տարուբերում մըն է որ կունենայ: Անդին ալ զառամ կաղնին, ձիւներու մէջ նստած, թեւերը հազիւ կրնայ շարժել ծո՛յլ, ծոյլ: Վարի առուակը, ուր ամրան նայադները իջան ու իր վճիտէն թափանցեցան իրենց ուսերն ի վար, հո-թողլով իրենց զիստերուն ամփրոսէ աղտերը, հիմա սառ կապած, ալ չի գլգլար:

Հեռուի չնագայլը անգամ, որ կը կաղկանձէ խո՜ւլ, խուլ, մոլորած կը փնտռէ իր որջը, հեղեղները քանդեր են զայն, ու ան տարագիր նստած է հանդիպած խոռոչին մէջ: Սա արհաւիրքներուն մէջ, որքան գեղեցիկ է մտաբերել ամառը: Սա խոժոռ երկինքին տակ, որքան երազային կը դառնան ամրան արևոտ օրերը: Որքա՛ն թովքոտ պիտի ըլլար հիմակ, ամրան վերջալոյսը ու անկէ ետքն ալ ամրան գիշերը...

Ու կը յիշեմ Շէյքսփիրի «Ամառ գիշերուան մը երազը»... Հիմա ձմեռ իրիկունը իր հոգեվարքը կապրի. քիչ ետքը երբ գեղին տուներէն ճրագները թարթափին անո՛ւշ, անուշ, ես ալ պիտի ողջունեմ իմ ձմեռ գիշերս, իմ երազներովս...

Հողագործը, ճակատը իր երկթաձած ափերուն մէջ առած, վառարանին առջեւ կը մրափէ: Քիչ առաջ, ինքը անցեալ դարունին աղէտները կ'որոճար: մարաններու փաղանգ մը, փաղաղած էր ամբողջ օրհնութիւնը ածուներուն, ու կարկուտը, ապաժաման անձրեւները, [illegible] վերածած էին իր աղուոր արտը: Այս ցաւոտ անդրադարձումներուն բերած թմբիրին տակ քնացաւ ան, բայց հիմա երազին մէջ կը տեսնէ որ իր արտը ամբողջ դալարիքներով ծածկուեր է, ածուները կանանչէն չեն երեւար, ու հասկերը լեփլեցուն քիստերով ծանրաբեռնուած, մինչեւ գետինները կը ծռին: Ասոնց ի տես, ինքը երազին մէջն իսկ կը ցնծայ: Եւ ուրախութենէն իր ծերուկի բերանն է որ կը լորձնոտի, թուքը մինչեւ կարմիր կրակներու վրայ կ'իյնայ... Ի՞նչ է ա՛ս, ինչո՞ւ մարդիկ միշտ բնական տրամադրութեամբ մը, անհասանելիին կը ձգտին: Շէյքսփիր ալ գուցէ, իր երազներուն մէջ տեսած խեթալ կնոջ տիպարներ, չամփուշ տարփանքով մը զօզաց անոնց աղջիկ, հրաժարել առ յաւէտ՝ իր բուն չար կինէն, կենակցելու համար երազիններուն հետ: Իր հրէշ կնոջ տմարդի վարմունքը, որոնք առէջ փառաւոր ծեծերու կը յանգէին, կիներու հանդէպ ինքնաբեր խորշում մը ծնուցած էին Շէյքսփիրի մէջ: Հիմա սակայն մեծ տիպարը, հմայուած, զգլխուած, տեսակ մը հառաչումով կը խօսէր, կը նայէր երազին չքնաղներուն: Կուզէր որ միշտ այդ անհուն էակներուն հետ ապրէր, անոնց մէջ զգալու համար չի ճաշակուած հիմնը: Երբ քունէն արթնցաւ, տեսաւ որ այդ միթային սիլուէթներուն տեղ, կնոջ դաժան ուրուականը կը տառանէր իր առջև, երազին մէջ ճանչցածները խոյս տուեր էին իրմէ: Անգութներ:

Ինչ խորհրդաւոր երևոյթ մըն է սա երազը, ուր մարդիկ իրենց բաղձանքները, ցանկութիւնները կը գտնեն, կը տեսնեն աւելի սիրուն գոյներով: Ուղեղին այս բնական յատկութիւնը, որ քունին մէջ կ'անդրադարձնէ, կը ցուցնէ երեւակայուածները, չէ՞ նմաներ միթէ մարդկային բաղձանքներուն անհասանելիութեան նախասահմանումը: Կամ թէ անի խորհրդանշանն է այն երջանիկ անիկալութեան թէ մարդիկ երբ բնական անխարդիս գիշերներու քունը, հոն պիտի ապրին նաեւ յաւիտենականութիւնը իրենց անպատիր երազներուն, իսկ բաղձանքներուն որոնցմով ուռեցուցած էին իրենց կուրծքը հոս, արևին տակ...

Ձմեռ իրիկունը հիմա մեռաւ, ձմեռ գիշերն է որ տիրապետողի անհոգութեամբ մը կը նայի ամէն բանի վրայ:

Մոռցուած կապոյտներէ, փախստեայ

լոյսեր, կը թրթռան առկայծ պլպլուք, նեղով:

Հիւծախտաւոր լուսին մը իր ծուռ աչքերէն՝ թախծոտ վախքոտ լոյս մը կը ղրկէ վար, ծփներու անսահման խաղաղութեանը մէջ տխո՜ւր, շատ տխուր լոյս մը վառելով:

Բեւեռայգերու աղուոր ամայութիւն...

ՎԱՀԱՆ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ

ՄԵՆԷՄԷՆԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

ՄԷՆԷՄԷՆԻ հայ գաղութն երեք հարիւր տարուան հնութիւն մ'ունի: Գաղատիոյ Քառասնից վանքին Տ. Վարդան քահանային առաջնորդութեամբ իբր 1200 ընտանիք կուգան կը հաստատուին Կէօրտէս, ապա՝ Մանիսա, վերջապէս՝ Մէնէմէն: Հռչակաւոր Գարա Օսմանօղլու իշխաններէն Ապտիւլ-Քէրիմ աղային մանկութիւնը խնամող Հայ Հախսիմէ ապլան՝ որ, ամուրի ըլլալով, ինքզինքը բարեգործութեան էր նուիրած, Մէնէմէնի Սուրբ Սարգիս Եկեղեցիին ներքին և արտաքին վայելչութեան խնամ տարած և միևնոյն ժամանակ օժտած էր զայն եկեղեցապատկան վազըֆով մը՝ որ մինչև այսօր միշտ կը յիշեցնէ զինքը իբր հոգատար կրօնական զգացումին բարգաւաճման և եկեղեցիի նիւթական անկախութեան: Եթէ անիծեալ հին վանդալական ռէժիմին խորտակիչ ձեռքը չանյայտացունէր այժմեան աղբիւրին ճակատի հիանալի արձանագրութիւնը, ամէն հետաքրքիր անցորդ ուխտաւոր պիտի կարդար ու հասկնար թէ վերոյիշեալ Օրիորդ Հախսիմէն կանգնել տուած էր այդ աղբիւրը, անոր նորոգութեան համար յատկացնելով Թաշխանի եկամուտին հարիւրին 12ը, ինչ որ բոլորովին փճացած կրնայ ըսուիլ այսօր:

Սուրբ Սարգիս եկեղեցին նախապէս փոքրիկ մատուռ մ'է եղած, ապա՝ նորոգուած և փառաւորապէս վերականգուած է Մելքիսեդեկ կաթողիկոսի օրով, իբր 310 տարի առաջ: Կարդալով գիրերը և յիշատակարանները ա՜յն պատուական կրօնաւորներուն՝ որոնք, ասկէ իբր 250 տարի առաջ, Լիմ և Կտուց անապատներու նուիրակութեամբ, մասունքներ նուիրած են Սուրբ Սարգիս եկեղեցիին, կը գիտենք որ այս գաղութը բազմամարդ էր և ազդեցիկ, շնորհիւ Գարա Օսմաններու պաշտպանութեան, ութնի մօտ քահանայ սնուցանելով իր ծոցին մէջ, կարող վաճառականներ ու փառաւոր իշխաններ, տէվլէթլիներ, փայէլիներ պանծացնելով: Իզմիրի այսօրուան ծանօթ գերդաստաններէն մեծագոյն մասին ծագումը Մէնէմէնցի է անհերքելի: Վաւերական յիշատակարաններ կը հաստատեն թէ Մէնէմէնի հայ գաղութը Գրաճ - Պաղ - Արասը ամառանոց կերթար:

Մէնէմէնի հայ գաղութը իր Կեղարեան վրանները կը կանգնէր, ամէն տարի, Հարմանտալըյի և Օլուճագի հոգեզմայլ վայրերուն մէջ, Այիս Տէսէյի տօնին օրը, և հայ քահանան իր Տիրատուր լեզուովը, փառք կուտար Սուրբ Սարգիսը հիւրընկալող Հայաստանի աշխարհին պաշտպան Նախանձոտ Աստուծոյն...: Այսօր, հայերէն պատարագ չի մատուցուիր հոն, Այիս Տէսէյի վեհավայր առանձնութիւններուն, հիանալի հովիտներուն խորը... ուր խորհուրդներ կը թրթռան... և ուր Արմէնօ-Թէփէ կը ննջայ ու Արմէնօ-Խօրաֆիա կը տարածուի: Ու հոն ուր, այսօր, Այիա Մարինա կը բարձրանայ, Մէնէմէնի արևելեան հարաւակողմը, Մաքէր քլասրիսէ բլուրին ստորոտը, հին ատեն հայեր կերկրպագէին Յաւիտենականին վեհափառ Սեղանին առջև: Այսօր Մէնէմէնի հայ գաղութին բնակավայր Էսվէճի մահալէսին կը բնակին ոչ-հայ Օսմանցիներ, անանկ որ հռչակաւոր Ս. Սարգիս ուխտատեղի - եկեղեցին երեք կողմէն պաշարուած է օտար տուներով:

Մէնէմէնի հայ գաղութին կրօնական ու կրթական յարկերը նուիրական խեղճ վիճակի մէջ են ու հանրային գթութեան կարօտ ներկայիս մէջ:

ՀԱՄՊԻԿ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

ՋՈՒԹԱԿԱՀԱՐ ՀԱՅԿ ԿԻՒՏԷՆԵԱՆ

Երէկ քաղաքս ժամանեց համբաւաւոր հայ ջութակահար Տիար Հայկ Կիւտէնեան, որ մտադիր է նուագահանդէս մը տալ քիչ օրէն: Տիար Կիւտէնեան Բրէմէր պանդոկը իջած է:

ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ասկէ առաջ երեսուն անձեր՝ որոնցմէ չորսը օտարահպատակներ են, իբրև Տաճկաստանի ներքին անդորրութիւնը խանգարողներ և ապստամբներ Միտիլլիի տեղական իշխանութեան կողմէ ձերբակալուելով և ընդհանուր դատախազին կողմէ հետապնդուելով՝ գործը եղեռնական դատարանին յանձնուած էր՝ անոնց օրինական պատիժները սահմանելու համար: Ամբաստանեալներու պաշտպան փաստաբան Գէորգ էֆ. Պուպլէի երկու ժամ տեւող ազդու և հզօր պաշտպանողականին վրայ բոլորն ալ անպարտ արձակուած են: Կը շնորհաւորենք մեր տաղանդաւոր քաղաքացին ու բարեկամը՝ իր այս փայլուն յաջողութեան համար:

ՆԵՐՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԱՄԱՏ ՖԷՐԻՏ ՓԱՇԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ ՄԵՐԺՈՒԱԾ ԾԵՐԱԿՈՅՏԷՆ.— Երեքշաբթի Ծերակոյտը ազատականութեան գեղեցիկ դաս մը տուաւ անոնց որոնք յետադիմական ձգտումներ կը վերագրէին իրեն: Անիկա պարզապէս ու անպայման կերպով մերժեց այնպիսի ծրագիր մը որուն ընդունելութիւնը կրնար այնպէս կարծեցնել՝ թէ օսմանեան ժողովուրդը արդէն իսկ զղջացած է բոլոր օսմանցիներուն դէպի ազատագրութիւն ու դէպի հաւասարութիւն ըրած բարեշրջումին վրայ: Կրօնական մը ազատութիւնը պաշտպանեց յանուն իսլամական կրօնքին, և ըսաւ թէ ազգային գերիշխանութեան սկզբունքը համաձայն է Գուրանի ոգիին և տառին: Ծերակոյտի նախագահը իրեն յատուկ հեղինակութեամբ արտասանեց այն խօսքերը զորս հարկ էր ըսել, և հաստատեց բոլոր օսմանցիներուն հաւասարութիւնը ու եղբայրութիւնը:

Տեղեկագրին ընթերցումէն յետոյ Ֆէրիտ փաշա առաջին անգամ խօսք առաւ և պաշտպանեց իր տեղեկագիրը՝ Մեծն Ֆրէտէրիկի հետևեալ խօսքերը մէջ բերելով. «Աստուած մարդիկը ստեղծեց աշխատելու համար. երանի անոր որ կրնայ իր հայրենիքին համար աշխատիլ»: Ըսաւ թէ ինք մինչև հիմա չէ կրցած կարևոր ծառայութիւն մը մատուցանել հայրենիքին, բայց շարունակ աշխատած է անոր երջանկութեան համար, և իր քսան տարուան գիտնականութեան ընթացքին՝ խնդրած է Աստուծմէ որ արգիլէ գահընկեց վայրագ սուլթանը՝ նորանոր դժբաղդութիւններ բերելու հայրենիքի գլխուն և անոր վերադարձնէ ազատութիւնը... Ի վերջոյ ըսաւ թէ՝ իր ծրագիրը երեսուն տարուան խորհրդածութեան արդիւնք է. մամուլը՝ միտքերը լուսաւորելու եղանակաւ մը մեկնեց զայն... Մնացածը Ծերակոյտին կախում ունի:

Ծերակուտական Մուսա Քեազիմ էֆ. կրկնեց թէ ազգային գերիշխանութիւնը շէրիի տրամադրութիւններով ու բնական օրէնքով հաստատուած ըլլալով, Սուլթանին գերիշխանութիւնը պէտք է հպատակի ազգին և օրէնքին, որովհետև նոյնիսկ Իսլամից Մարգարէն ժողովրդապետութիւնը այնքան բարձր կը նկատէր որ, զանազան առիթներով ժողովուրդին կարծիքին դիմած էր:

Վերջապէս նախագահին կողմէ եղած առաջարկը՝ թէ պէ՞տք է խորհրդակցիլ և վիճաբանիլ այդ տեղեկագրի մասին, քուէի դրուելով՝ 5ի դէմ բացարձակ մեծամասնութեամբ մերժուեցաւ Ֆէրիտ փաշայի համբաւաւոր ծրագիրը:

ԿՐԷՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Կրէտէի գործադիր իշխանութիւնը այժմէն յանձնառութիւն մը ստանձնած չըլլալու համար պաշտպան տէրութեանց հանդէպ՝ Աթէնք երեսփոխան ղրկելու մասին, որոշած է չի պատասխանել տէրութեանց վերջին ծանուցագրին: Երբ քաղաքական բոլոր մարդիկ համախորհիք ըլլան, գործադիր իշխանութիւնը մտադիր է վերջին պահուն յայտարարութիւն մը ուղղելու ժողովուրդին, հրաւիրելով զայն համակերպիլ տէրութեանց կամքին և հրաժարիլ Յունաստանի երեսփ. ընտրութեանց մասնակցելէ, առանց մատնելու այդ իրաւունքը:

—Հանեայի ռուս հիւպատոսը լուր առեր է թէ ե՛րբ պիտի վերջանայ Յունաստանի կողմէ Կրէտէ ղրկուած վերաքննիչ ատեանի դատաւորներուն ծառայութեան պայմանաժամը: Կրէտացիք՝ այս ձեռնարկներէն մտահոգուած՝ կըսուի թէ կը պատրաստուին Ազգ. ժողով մը գումարել՝ պատասխանելու համար տէրութեանց վերջին ծանուցագրին: —Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կ'իմանայ թէ Օսմ. կառավարութիւնը Կրէտէի պաշտպան տէրութեանց առաջարկած է Կրէտէի իշխան անուանել նախորդ երկրագործական նախարար Արիֆթիթի փաշան:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Կըսուի թէ Պուլկար կառավարութիւնը, հակառակ իր քանիցս ըրած յայտարարութեան թէ Թուրքիոյ հետ պատերազմելու կուսակից չէ, կը շարունակէ իր պատերազմական պատրաստութիւնները, և ամէն հաւանականութեան դէմ պատրաստ գտնուելու համար իր սահմանագլուխին վրայ թնդանօթներ կը գետեղէ, ինչպէս կը ծանուցանէ պատերազմական իշխանութեան՝ սահմանագլուխի հրամանատարը:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ.— Վիէննայէն գերմանական թերթի մը հեռագրուած է՝ թէ Պուլկարիոյ վարչապետին և արտաքին գործոց նախարարին և Գարատաղի վարչապետին Բեթերսպուրկ, և Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարարին Պոլիս և Բեթերսպուրկ կատարելիք ճամբորդութիւնը ընդհանրապէս կը վերագրուի պալքանեան դաշնակցութիւն մը կազմելու մասին Մ. Իզվոլսքիի կազմած ծրագրին: Աւստրո-Հունգարիա իր ամբողջ ուշադրութիւնը կեդրոնացուցած է այս ծրագրին վրայ, բայց չի յուզուիր, որովհետև անիկա այն ատեն միայն կրնայ իրագործուիլ, երբ Սերպիա, Պուլկարիա և Գարատաղ ճանչնան առանց վերապահութեան Թուրքիոյ գերիշխանութիւնը, բայց Պալքանեան Սլաւ ազգութիւնք այն ատեն միայն կրնան ընել ասիկա, երբ հրաժարին իրենց դիտումներէն Մակեդոնիոյ վրայ:

ԱՊՏԻՒԼ - ՀԱՄԻՏ.— Սելանիկէն Փետր. 22 թուականով հասած հեռագիր մը կըսէ՝ թէ հակառակ տրուած հերքումներուն՝ ամէնէն տարօրինակ տեղեկութիւնները կը տրուին: Ամէնէն աւելի հաւատալի ընծայուած պատմութիւնը այն է որ Ապտիւլ-Համիտի խենթութիւնը անկարելի դարձուցած է իր շուրջ գտնուողներուն՝ մնալ իրեն հետ, և կայսրը այս կացութենէն յուզուած՝ հրամայեր է որ իշխանն ու իշխանուհիները փոխադրուին Պոլիս: Կըսուի թէ Ապտիւլ-Համիտ առողջ է: Երեքշաբթի առտու իշխան Ապտ-իւր-Ռահիմ և իր երեք քոյրերը սովորական կառախումբով հասեր են Պոլիս, իրենց հետ ունենալով 11 կիներ, 4 սպայ, զորս տրուած է Գ. զօրաբանակի հրամանատար Հատի փաշա, իշխանին և իշխանուհիներուն պահպանութեան համար:— Լրագիր մը մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, Ապտիւլ-Համիտ կատարելապէս խենթեցած է, շարունակ կը պոռայ, աս ու ան կը խածնէ, և կուզէ վերջ տալ կեանքին: Իշխանները և իշխանուհիները յայտարարեր են թէ անկարելի է իրենց մնալ Ալլաթինի վիլլային մէջ և արտօնութիւն տրուեր է իրենց Պոլիս դառնալու, ուր պիտի ամուսնանան կրտսերագոյն իշխանուհիները:

ՊՈՒԹՐՈՒՍ ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՀԸ.— Եգիպտոսի նախարարապետ Պութրոս Ղալի փաշայի յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Փետր. 22ին, ի ներկայութեան ահագին բազմութեան: Քաղաքը սուգի մէջ է. Խտիվին կողմէ ներկայ էր իր եղբայրը Մէհմէտ Ալի փաշա: Ոճրագործը խոստովանեցաւ թէ անդամ է Երիտասարդ Եգիպտացիներու գաղտնի ընկերութեան մը, որուն կեդրոնն է Լոզան (Զուիցերիա): Ղպտիներու բարեգործական միութեան 200 անդամներ ցոյց մը կատարեցին Պութրոս փաշայի սպանման դէմ: Տեղական լրագիրները և եւրոպական մամուլը միաձայնութեամբ կը պախարակեն Պութրոս փաշայի սպանումը:

“ԴԱՇԻՆՔ„ Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [43]

ՕՔԹԱՎ ՄԻՐՊՕ

ՍԵՆԵԿԱՊԱՆՈՒՀԻԻ ՄԸ ՕՐԱԳԻՐԸ

Ը.

Պարոն ժորժ օր օրի կը հատնէր, կը հիւծէր: Տագնապները սկսան աւելի յաճախադէպ, աւելի ծանր և աւելի ցաւագին դառնալ: Բերնէն արիւն թքաւ, երկարատև նուաղումներ ունեցաւ՝ մեռած կարծուելու աստիճան: Մարմինը նիհարցաւ, միսերը հալեցան և կատարեալ կմախք մը դարձաւ: Եւ տունին մէջ պահ մը տիրող ուրախութիւնը շուտով ցաւագին տրտմութեան մը փոխուեցաւ: Մեծմայրը նորէն սկսաւ ամէն օր իր սենեակին մէջ փակուելով՝ լալ, աղօթել, աղմուկները մտիկ ընել, և ականջը իր թոռան սենեակին դուռին փակցուցած՝ սոսկալի և անվերջ անձկութեամբ մը կը սպասէր լսել վերջին աղաղակը... վերջին հռնդիւնը... վերջին հառաչանքը այն մէկ հատիկ սիրական էակին որ՝ տակաւին կենդանի՝ կը մնար իրեն աշխարհիս մէջ... Երբ հիւանդին սենեակէն դուրս կ'ելլէի, հէգ կինը ետևէս կուգար կամաց կամաց, քայլ առ քայլ, և հեծեծանքով կը հարցնէր.

—Ի՞նչ կայ նորէն, Աստուա՛ծ իմ... ի՞նչ կայ... ի՞նչ պատահեցաւ:

Եւ ապա կըսէր ինծի.

—Շատ կը չարչարուիս, շատ կը յոգնիս կոր, խեղճ աղջիկ... Չես կրնար ամէն գիշեր ժորժին սենեակը անցընել... Հիւանդապահուհի մը պիտի բերել տամ որ քեզի օգնէ...

Բայց ես կը մերժէի... Եւ այս մերժումիս վրայ ա՛լ աւելի կը սիրէր զիս... և կը յուսար որ առաջին հրաշք մը գործելէ յետոյ՝ կրնայի երկրորդ մըն ալ գործել... Եւ, անհեթե՜թ բան, իր վերջին յոյսը ես էի...

Գալով բժիշկներուն, որոնք Բարիզէն կանչուած էին, զարմացան՝ այնքան շուտ յառաջացած տեսնելով հիւանդութիւնը որ քիչ ժամանակուան մէջ ահագին աւերներ գործած էր... Ո՛չ բժիշկները և ո՛չ ալ ուրիշ ո՛ր և է մէկը վայրկեան մը իսկ չի կասկածեցան սոսկալի իրականութեան վրայ... բաւականացան միայն անօգուտ դեղաջուրեր պատուիրելով:

Միայն պարոն ժորժ զուարթ ու երջանիկ կը մնար, անզրգուելի զուարթութեամբ, անայլայլելի երջանկութեամբ: Ո՛չ միայն գանգատ մը չէր հաներ բերնէն, այլ նաև իր հոգին երախտագիտութեան զեղումով մը յորդէր: Իր ամէն խօսքերը ուրախութեան արտայայտութիւններ էին միայն... Իրիկուն, իր սենեակին մէջ, սոսկալի տագնապներէ յետոյ՝ կըսէր ինծի.

—Երջանիկ եմ... Ինչո՞ւ համար կը տխրիս ու կուլաս... Այդ քու արցունքներդ են որ քիչ մը կը խանգարեն ուրախութիւնս... այն բուռն ուրախութիւնը որով լեցուած է սիրտս... Ա՜հ, կ'ապահովցնեմ քեզ թէ, մեռնիլը բան մը չէ այն գերմարդկային երջանկութեան քով զոր դու տուիր ինծի... Կորսուած էի... մահը մէջս էր... ոչինչ կրնար ազատել զիս անկէ... Դո՛ւն բաղձալի ու օրհնեալ բան մը դարձուցիր մահը ինծի համար... Մի՛ լար ուրեմն, հէգ աղջիկ... Կը պաշտեմ քեզ... և շնորհակալ եմ քեզի...

Տենդավառ տարփանքս ինկած մարած էր հիմայ... Ահագին գարշանք մը կզգայի ես ինձմէ, աննկարագրելի, անպատմելի սոսկում մը՝ գործած ոճիրէս, կատարած սպանութենէս ... Այլ ևս ինծի կը մնար միայն բարեկամիս հիւանդութենէն բռնուած ըլլալու, անոր հետ միևնոյն ժամանակ մեռնելու յոյսը, մխիթա-

—Մարդասպանը՝ ազգայնական կուսակցութենէն 22 տարեկան երիտասարդ մըն է՝ Իպրահիմ Վէրտանի անունով, որ իսկոյն ձերբակալուած և հարցաքննութեան ենթարկուած է ընդհ. դատախազին կողմէ: Վէրտանի յայտնած չէ իր գործած ոճիրին պատճառը և ըսեր է թէ իր պարտքը կատարեց: Եգիպտական ամբողջ մամուլը գովեստով կը խօսի Պաւթրոս փաշայի վրայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

ԻԶՄԻՐ

Երէկ քաղաքիս կուսակալի փոխանորդ Նուրէտտին պէյ այցելեց Ազգ. Առաջնորդարան Գեր. Տեղապահ Հօր և երեք քառորդ ժամու չափ սիրալիր տեսակցութենէ և արժանավայել կերպով պատուասիրուելէ յետոյ գոհ և ուրախ տպաւորութեամբ մեկնեցաւ, խոստանալով ուրիշ առթիւ մը այցելել նաև Հայոց Ազգ. վարժարանները:

Կ. ՊՈԼԻՍ

Ս. Պատրիարքը երեքշաբթի օր երկրորդ անգամ ըլլալով այցելած է վարչապետ Հաքքը փաշային և իր տուած թագրիրին ի՞նչ որոշում տրուած ըլլալու մասին տեղեկութիւն ուզելով՝ Հաքքը փաշա հաւաստեր է թէ Ս. Պատրիարքին պահանջները նկատի առնուած են և քիչ ժամանակէն արդիւնքը պիտի յայտնուի: Ս. Պատրիարքը մասնաւորապէս խնդրեր է որ այրիներու և որբերու վերաբերեալ խնդրոյն առաջնութիւն տրուի, և վարչապետ պատասխաներ է թէ մօտ օրէն խորհրդակցութիւն մը պիտի ըլլայ Ելմտական նախարարութեան պաշտօնէից հետ և պիտի որոշուի որբերու և այրիներու նպաստը:

—Նոյն օրը Ազգ. Պատրիարքարան այցելեր է նաև Հրեաներու Խախամպաշի Նաում էֆ. ընկերակցութեամբ գործակատար Մօիզ էֆ.ի, և պատշաճ մեծարանքով ընդունուեր է Ս. Պատրիարքէն որուն իր շնորհաւորութիւնները յայտներ է իր աթոռը վերադարձած ըլլալուն համար և ըսեր է թէ ուրախ է որ Հայոց խնդրանքները հետզհետէ գոհացում գտնելու վրայ են: Զինուորագրութեան հարցին և ուրիշ խնդիրներու վրայ ևս խօսքեր փոխանակելէ յետոյ՝ Խախամպաշը հրաժեշտ առնելով մեկներ է:

ԳԱՒԱՌ

Ռոտոսթօէն գրած են Ազգ. Պատրիարքարան թէ տեղւոյն մէջ ազգային զանազան հաստատութիւններու անուան կատարուած հանգանակութիւնները արգիլուեր են կառավարութեան կողմէ և նոյնիսկ Մալկարայի մէջ ալ տեղւոյն ազգ. վարժարանին թոշակները հաւաքելու մասին արգելք յարուցեր են, և շուտափոյթ կարգադրութիւն մը կը խնդրեն:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Վաղը, կիրակի, հանգուցեալ Սարգիս Պալապանեանի անուան տարեդարձին առթիւ՝ հոգեհանգստեան պատարագ և պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին մէջ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կիրակնօրեայ պազարին առթիւ, պարտ կը համարինք հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտնել Գերապատիւ Տեղապահ Հօր՝ Իտալիոյ, Ռուսիոյ և Գաղղիոյ հիւպատոսներուն՝ որք իրենց ներկայութեամբ բարեհաճեցան մասնաւոր փայլ մը տալ նոյն բարեգործական ձեռնարկին:

Շնորհակալութիւն այն բարեսէր անձնաւորութեանց՝ որոնք սիրայօժար տուին իրենց առատ նուէրները, մանաւանդ օտարներուն՝ որ չմերժեցին ո՛ և իցէ առաջարկ:

Մեր պազարի փայլը աւելի կը պարտինք Իսլահանէի ազնիւ նուագախումբին՝ որ սրտառուչ եղանակներով յուզեց այդ ազգասէր ամբոխը, և զուարթ տպաւորութիւն մը թողլով ամէնուն վրայ ոգեւորութիւն յառաջ բերաւ:

Անհունապէս երախտապարտ ենք պարտաճանաչ ժողովրդեան՝ որ իր բացառիկ նուէրներէն զատ՝ հաճեցաւ ներկայ ըլլալ պազարին՝ և իր ճակտին քրտինքով շահուած դրամը սրտագին ընծայել տառապեալներու օգտին, քաջալերելով զմեզ մեր դժուար ձեռնարկին մէջ:

Շնորհակալութիւն այն ազնուափայլ տիկնանց և օրիորդաց՝ որք չմերժելով մեր հրաւէրը, կատարեցին իրենց Vendeuseի պաշտօնը շնորհալի ճարպկութեամբ:

Զուրկ ենք խօսք մը որով կարենանք արտայայտել մեր երախտագիտութիւնը commissaireի պաշտօն ստանձնող երիտասարդներուն՝ որք ազգասիրական բուռն եռանդով վառուած՝ ամէն ճիգ թափեցին պազարի յաջողութեան համար, կատարեալ աջակիցներ ըլլալով մեզ և որոնց օժանդակութիւնը անուրանալի և յաւէտ յիշատակելի պիտի մնայ:

Շնորհակալութիւն՝ վարժարանիս Տեսուչ Տիար Թ. Պօյաճեանի՝ որ չզլացաւ իր ազնիւ աշխատութիւնն ի նպաստ գթութեան կարօտ անձերու:

Շնորհակալութիւն նմանապէս, Տիար Ռօզէթթիի, Թ. Գարամանեանի, Մ. Թօփալեանի, Յ. Յակոբեանի, դեռատի պարոն Հարենցներուն, Օր. Ազարեաններուն, Ս. Ունճեանի Ս. Թովմասեանի և Ս. Թագւորեանի, որոնք մէյ մէկ դեր ստանձնելով՝ անձնուիրաբար հանդէսին մասնակցեցան և պազարին փայլն աւելցուցին:

Ի դիմաց Ատանայի արկածելոց
պազարի մասնախումբին
Ատենապետ
ՕԿԻՍՏԻԱ ՓԻԼԻՊՊՈՍԵԱՆ
Ատենադպիր
ՀՌԻՓ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Փետր. 12/25 1910

Ծանօթ.— Նուիրատուութեանց հրատարակութիւնն մասնաւոր տետրով պիտի ըլլայ, սակայն քիչ մը ուշ, որովհետև պազարէն աւելցած նիւթերը բարդելով՝ մտադիր ենք ո՛ և է կերպով դրամ գոյացնել և յետոյ տեղեկագրել բոլոր նուէրները ի միասին:

«ԴԱՇԻՆՔ» կը ծախուի Ֆրանկաց Թաղ Պօն Մարշէի դիմաց ԳՕՍԹԻ ծխավաճառին մօտ: Բարաքանց վրայ Բրէմըրի բասաժ՝ ՎԱՍԻԼ ծխավաճառին մօտ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ժողովոյ որոշմամբ Փետր. 11/24էն սկսեալ՝ գառնուկի միսը, առանց գլուխի, պիտի ծախուի օխան 24 մէթալիկի. ոչխարի միսը, առաջուան պէս, 28 մէթալիկի, իսկ եզան միսը՝ 22 մէթալիկի պիտի ծախուին:

—Թաղապետութիւնը ազդարարած է կառապաններուն որ այսուհետև արգիլուած է որոշեալ ժամէն յետոյ իրենց կառքերը կեցնել կեդրոնական փողոցներու մէջ: Այս գիշերէն վերջը կառքերը պէտք է կառատուն տարուին. այս պատուէրին հակառակ վարուողներուն ձիերը պիտի գրաւուին:

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ իրիկուն, ժամը 6ին ատենները, Մատասա խանի մէջ գտնուած ատաղձագործի մը խանութէն հրդեհ ծագեցաւ: Հասած անմիջական օգնութիւններուն շնորհիւ և հակառակ խանութին քով գտնուած շէնքերուն հնութեան և փողոցին նեղութեան, միմիայն խանութը և իր վրայի տունը այրեցան, առանց դրացի շէնքերը վնասուելու:

ՄՈՒԱՄՄԷՐ ՊԷՅ, Թաղապետական ժողովոյ նախորդ նախագահը, ասկէ առաջ իր մասին եղած ինչ ինչ ամբաստանութեանց առթիւ Պետական խորհրդոյ դիմած ըլլալով, այժմ կ'ըսուի թէ նոյն խորհուրդը մերժեր է տեղւոյս ամբաստանիչ ատեանին կողմէ տրուած տեղեկագիրը Մուամմէր պէյի մասին:

«ԲԷՕՅԼԻՒ» կը գրէ թէ առջի իրիկուն, ուշ ատեն, քսան տարեկան երիտասարդ մը թերթին խմբագրատունը երթալով՝ ըսեր է թէ ինք Ջինացի և Մանչուրիոյ Բօրթ-Արթիւր քաղաքէն է և հիմայ Իզմիրի յունական վարժարանը կը յաճախէ կրթուելու և ուսումնք առնելու համար, յետոյ յունարէն լեզուով աւելցուցեր է. «Ես Ջինացի և Բօրթ-Արթիւր քաղաքէն եմ, Ռուսեճապոն պատերազմի ժամանակ հոս եկայ, հիմայ յունաց վարժարանին մէջ գրել կարդալ կը սորվիմ կոր: Ձեր թերթին երէկուան թիւին մէջ ցաւով կարդացի թէ մէկ քանի Ջինացի էրիկ մարդեր և կիներ Իզմիր գալով՝ աչքերու մէջէն որդ հանելու պէս տեսակ տեսակ խարդախութիւններով՝ ժողովուրդին դրամները կը շորթեն, և խմբագրութիւնդ կ'առաջարկէր որ այս խաբեբաները Օսմանեան հողէն արտաքսուին: Ես Ջինացի ըլլալով, իմ ազգակիցներուս մասին ըսուած ո՛ր և է նպաստաւոր կամ աննպաստ խօսքերու կարևորութիւն տալ ինծի համար քաղաքացիական պարտք կը նկատեմ:

Ջինացիի անունով ասդին անդին թափառող այս խաբեբայ մարդոց՝ ինքզինքնին իբրև Ջինացի ասոր անոր կլլեցնելը և Ջինացիներու անունը վարկաբեկ ընել ուզելը՝ մեծապէս ցաւ կը պատճառէ ինծի, որովհետև այդ թշուառականները ո՛չ թէ Ջինացի այլ Թիֆլիզցի են:» Ահա՛ ճշմարտապէս հայրենասէր և ազգասէր Ջինացի մը:

* * *

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11 Փետր.— Կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը հերքէ նախորդ սուլթանին մահուան մասին եղած բոլոր տարաձայնութիւնները:

ՆՈՅՆ.— Այսօրուան հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ հանդարտութիւնը հեռի է տիրել Թուրքպուլկար սահմանագլխին երկու կողմերու զօրքերուն միջև:

ՆՈՅՆ.— Երիտասարդ-Թուրք երեսփոխանները կը շարունակեն զատուիլ իրենց կուսակցութենէն: Մանիսայի երեսփոխան Շէքիպ պէյ նոյնպէս հեռացած է անկէ:

ՆՈՅՆ.— Ս. Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Ֆէրտինանտ Թագաւորը նոյն քաղաքը հասած է:

Յայտարարած է թէ իր ռուսական մայրաքաղաքը այցելելու նպատակն է մակեդոնական խնդրոյն լուծումը դիւրացնել:

ՊԱՇՏՕՆԻ ՀՐԱՒԷՐ

Ազգային տուրքի գանձման յանձնաժողովը իր բաշխումի և տոմարական գործողութիւնները կարգադրած ըլլալով, թաղերու և անձերու ծանօթ հաւաքիչ մը ևս կը փնտռէ խիստ գոհացուցիչ պայմաններով ու վարձատրութեամբ: Փափաքողք դիմեն Առաջնորդարան ազգային տրոց գանձման յանձնաժողովին:

1—4

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ 12/25 ՓԵՏՐՎԱՐ 1910

		Ալիվրէ
	ԲԱՄՊԱԿ	
Լիվրբուլ	Մարտ. Ապրիլ.	7 61
	Մայիս Յունիս	7 46
Նիւ-Եօրք	Մարտ Ապրիլ	14 05
	Մայիս Յուն.	14 26
	ՍՈՒՐՃ	
Լոնտոն	Մայիս	32 /9
	ՇԱՔԱՐ	
»	Մայիս	13/10
	ՑՈՐԵՆ	
Լիվրբուլ	Մայիս	7/11

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ
Բ. ՔՍԷՆՕԲՈՒԼՕ ԵՒ Ընկ.

ՑՈՒՆՈՒԱՐ

Երեկոյթի համար նիւթեր.— Նաև ընդունելութեանց և թատրոնի.— Մետաքսէ շալեր.— Շարմէօզ Մէթէօր.— Մետաքսէ քօղեր.— Մետաքսէ թաշկինակներ.— Մետաքսէ չզարչներ.— Հարուստ զանազանութիւն մը պարահանդէսի շրջազգեստներու զարդերու.— Ձեռնոցներ.— Շապիկներ.— Օձիկներ.— Փողկապներ.— Հովանոցներ.— Ծաղիկներ.— Հովահարներ:

բութիւնը կամ չքմեղանքը... Ամէնէն ահարկու վայրկեանը՝ ուր ինքզինքս խելայեղ մոլեգնութեան մէջ գահավիժած կըզգայի, այն պահն էր ուր՝ պարոն Ժօրժ իր օրհասական բազուկներով դէպի իրեն կը քաշէր զիս, իր հոգեվարքի բերանը իմ բերնիս կը փակցնէր, տակաւին սէր կուզէր ինձմէ, սէրը կը կանչէր տակաւին, այն սէրը զոր այլ ևս իրաւունք չունէի մերժելու իրեն, ինչ որ նոր ոճիր մը, ահաւոր սրբապղծութիւն մը պիտի ըլլար...

— Նորէն բերանդ... Նորէն աչքերդ... Նորէն գգուանքներդ...

Ա՛լ ուժ մնացած չէր իր վրայ՝ տանելու համար այդ գգուանքները և ցնցումները... Շատ անգամ թևերուս մէջ կը նուաղէր...

Ու պատահեցաւ ինչ որ պիտի պատահէր...

Ճիշդ Հոկտեմբեր 6ի օրն էր: Այն տարուան աշունը մեղմ և տաք ըլլալուն, բժիշկները խորհուրդ տուած էին աւելի երկար ատեն պահել հիւանդը ծովեզերեա ամարանոցին մէջ, մինչև որ կարելի ըլլար զայն փոխադրել հարաւային քաղաք մը: Հոկտեմբեր 6ի ամբողջ օրը պարոն Ժօրժ աւելի հանդարտ անցուցած էր: Սենեակին մեծ պատուհանը կռնակի վրայ բացած էի, և հիւանդը պատուհանին մօտ երկայնաթոռին վրայ պառկած և տաք ծածկոցներով օդին դէմ պաշտպանուած՝ առնուազն չորս ժամու չափ հեշտօրէն դիտած էր լայն ծովուն խաղաղ բուրումները... Կենսատու արև, ծովային անոյշ հոտերը, ամայի ծովափը՝ ուր ձկնորսները սկսած էին ժժմակներու որսորդութեան, այս ամէնը զուարթութիւն կը պատճառէին իրեն և կը զուարճացնէին... Երբեք այսքան զուարթ տեսած չէի զինքը: Ու իր [illegible] ու նիհար դէմքին վրայ—որուն մորթը օրէ օր աւելի կը նրբանար և իբր թափանցիկ մաշկ մը կը ծածկէր իր ոսկորները — այս զուարթութիւնը այնպիսի մահասարսուռ և տրտմահաղորդ բան մը ունէր, որ քանի մը անգամ ստիպուեցայ դուրս ելլել սենեակէն՝ ազատօրէն լալու համար: Ուզեց որ ոտանաւորներ կարդամ իրեն... Երբ գիրքը բացի՝

— Ո՛չ, լսէ... Դո՛ւն ես իմ բանաստեղծութիւնս... Քու բոլոր բանաստեղծութիւններէն աւելի գեղեցիկ ես...

Խօսիլը արգիլուած էր իրեն... Ամենափոքր խօսակցութիւն մը կը յոգնեցնէր զինքը, և յաճախ հազի տագնապ մը յառաջ կը բերէր: Մնաց որ, արդէն խօսելու ոյժ չէր մնացած վրան: Իր ունեցած քիչ մը կեանքը, մտածումը, կամքը, զգայնութիւնը կեդրոնացած էին իր նայուածքին մէջ, հրաբորբո՛ք վառարան՝ ուր հոգին անընդհատօրէն զարմանալի և տարօրինակ սաստկութեամբ կրակ մը կ'արձակէր... Այն իրիկունը, Հոկտ. 6ի իրիկունը, կարծես իր տառապանքները, իր ցաւերը դադրած էին... Ա՜հ, տակաւին կը տեսնեմ զանի աչքիս առջև, իր անկողնին վրայ տարածուած, գլուխը վեր բռնած բարձին վրայ, իր երկայն նիհար մատներով հանդարտօրէն խաղալով վարագոյրի կապոյտ ծոպերուն հետ; ժպտելով երեսիս, իր նայուածքովը հետևելով իմ ամէն երթևեկող շարժումներուս, ա՜հ, նայուածքով որ՝ անկողնի մթութեան մէջ՝ լամպարի մը պէս կը փայլէր ու կը վառէր:

Սենեակին մէջ ինծի համար հիւանդապահուհիի փոքրիկ անկողին մը դրած էին. ու—ո՛վ հեգնութիւն, անշուշտ հիւանդին և իմ ամօթխածութիւնս չի վիրաւորելու համար—պառավան մը՝ որպէսզի անոր ետև հանուէի: Բայց շատ անգամ անկողնիկին մէջ չէի պառկեր. պարոն Ժօրժ կուզէր որ միշտ իր մօտ գտնուիմ: Իրապէս այն ատեն միայն հանգիստ և երջանիկ կզգար ինքզինքը՝ երբ իրեն մօտ գտնուէի, մերկ մորթս հպած իր մորթին, որ, աւա՜ղ, մերկ էր ոսկորներու պէս:

(Շարունակելի)

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Հ. ՍԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՄԵԾ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ

ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՃԵԱՆ

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Ստացած ենք ձմրան եղանակին համար վերջին նորաձեւութեան տեսակները որոնցմէ գլխաւորներն են՝

Բրդեղէն. Տրրա ամազոն – Diagonale — Satin Diréctoire առքօցու փազմիլներ — schantung էկրի — և գունաւոր-փարաքուլ վիէլլա ֆանէլա և այլն։

Բօնէթըրի. Ֆանէլա, քալսօն, գուլպայ Combination, Wolsey գործատան—քօլայօ փողկապ—Jérseys, բիճամա— Էշարբ (mo — Պուա-մուշամպա, պատ բաստ սաքօներ և այլն։

Ճերմակեղէն. Զանազան Horrockses Miller et Co խասաներ, Պլանքէթ, խավլըներ, սեղանի բլիւշ ծածկոցներ — couvertures de voyages և այլն։

Մէրսէրի. Ձեռնոցներ բուրդ և կաշի (Dent Allroff te co) սանտր, զօտի, քօլօնիա, օճառ, Wonderful (Paris C. B. Roccap) և ուրիշ զանազան հոտեղէններ— կանանց վերջին (Peter Pan)ի օծիքներ են.

Ամեն երկուշաբթի օրեր կտորուանք կը ծախուին։

150—13 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԻՊԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՊԷՏՔ Է ԸԼԼԱՅ ԱՆԺԽՏԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ՄԸ

Որ ապահովագրէ պատահական վտանգը առանց աւելորդ վճարումի։
Մասնակցի 100 % շահաբաժիններուն։
Որ տայ տիվիտանտ ԲՐԻՄՆԵՐՈՒՆ վրայ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻԷՆ սկսեալ։
Որուն մէջ նշանակուած և ապահովուած ըլլան
- Փոխառութեան արժէքներ
- Կանխիկ գումարներու արժէքը
- Ապահովագրութեան ինքնաբեր շարունակումը վճարումէն վերջ
- Ապահովագրութեանց արժէքը։

Որ երբէք չի դադրի արժէք ունենալէ վճարումներու դադարումով։
Որ ներկայացնէ մեծ դիւրութիւններ յարմարելով ապահովագրեալին պէտքերուն։
Որ ամեն տեսակ դիւրութիւններ տայ, մասնաւորապէս հաշուակցութեան մասին։
- Կանխիկ դրամով։
- Վճարումէ զերծ ապահովագրութեամբ։
- Ցկեանս եկամուտներով։
- Եւ միանգամայն այս բոլոր առաւելութիւնները մասնակի կերպով։

ՄԷԿ ԲԱՌՈՎ. տիպար ապահովագրութիւնը պէտք է ըլլայ ապահովագրեալին ի նպաստ։

ՄՈՒՐՀԱԿ ՄԸ ՈՐ ԱՊԱՀՈՎԷ

Առաւելագոյնը
- Երաշխաւորութիւններուն
- Առաւելութիւններուն
- Առատաձեռնութեան եւ պայմաններուն։

Եւ նուազագոյնը փոխարժէքով։

Այս տիպար ապահովագրութիւնը իրագործուած է

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ "ԷՔԻԹԱՊԸԼ„ԻՆ ՆՈՐ ԲՕԼԻՍՈՎԸ

Որու երաշխաւորութեանց գումարը կ'անցնի	2 ՄԻԼԻԱՐ 500 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանքը
Եւ որու վճարած գումարը ապահովագրեալներու շատ աւելի է	3 » 500 » » է

Նոր պայմանագրութեան օրինակը և ամէն տեսակ տեղեկութիւններ շահաբաժիններու մասին, ձրիապէս կը ղրկուին փ քողներու եթէ դիմեն Իզմիրի ընդհանուր գործակալներուն։

150—79 Լ. եւ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԴԻՄԵՑԷՔ ☞ "ԷՔԼԷՐ„Ի

Եղանակին յարմար նիւթեր գնելու, աժան, ճաշակաւոր, տոկուն:

☞ Անձրեւանոցներ, Գաւազաններ,

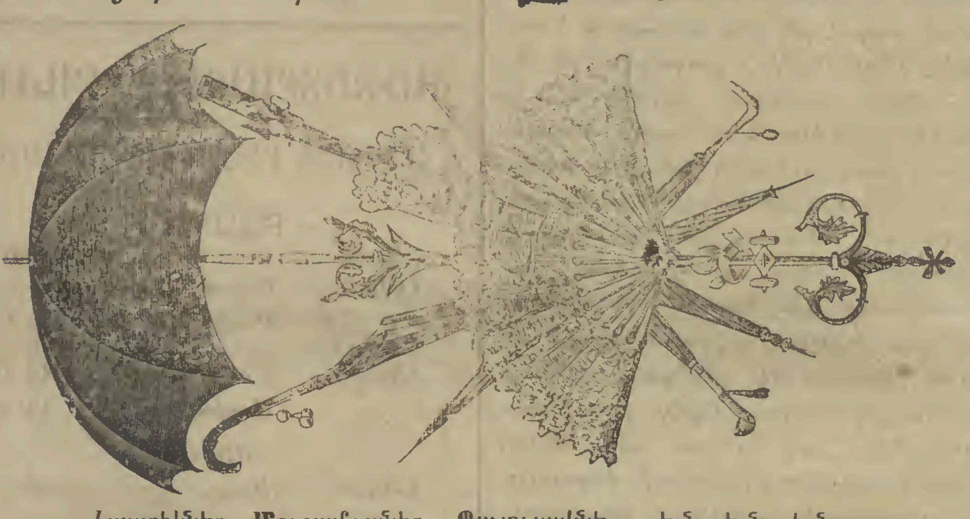

Լաստիկներ, Մուշամպաներ, Պայուսակներ, եւն. եւն. եւն.։

150—93 Հասցէ՝ ՅԱԿՈԲ ՊՈՍԹԱՆՃԵԱՆ — Շիշէճիլէր — Իզմիր

ԱԶԳ. ՆՐԲԱՃԱՇԱԿ ՏԻԿՆԱՆՑ

Ձեր գնումները միշտ. ԼՈՒՎՐԸ au «LOUVRE» վաճառատունէն, Ֆրանկաց Թաղ.

Ուր գտնաք, ճաշակի նրբութիւն —Տեսակներու ճոխութիւն և Բարեխիղճ ամենավերջին նորաձեւութիւն. (Dernière Création)

Եղանակիս վերջին նորութիւնները ինչպէս՝

Շէվիօթ (cheviotte). կրօս սէրժ (grosse serge), Տիակօնալ (Diagonal gros cote)— Հօմսփուն (Homespun)—Սանկլիէ (Sanglier) – Քօթ շըվալ (cote cheval)— Սաթէն տիրէքթուար (Satin Diréctoir)—Սաթէն սօլէյ (Satin Soleil)—Քաշըմիր տը սուա (cachemir de soie) Amazone décatic etc. — Ամենուր գոյներով և անմրցելի գիներով։

«ԼՈՒՎՐԸ» Ֆրանկաց Թաղ.

150—122 ԳԱԼՓԱՔԵԱՆ եւ ԿԻՒՐԻՒՆԼԵԱՆ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԷՆՃ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1720ին ի ԼՈՆՏՈՆ

Գոյք ընկերութեան	Ա. Ո. 5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» » 42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամեն տեսակ կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը նոյն տեսակ պայմաններով կ'ապահովագրէ Ամբողջ կեանքի տեւողութեան վրայ, Խառն ապահովագրութիւնք Ընկերութեան թէ ապահովագրութիւն են. են.։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Կ. Ռ. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ
Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԻԹԶՕԼ եւ Ընկ.
Ընդհ. գործակալներ

250—125

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԹԱՄԷԼԻԱՆԻ

(Նախորդ Սամարիեն)

ԵՒ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 33

Վաճառատանս մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ։

Ձմեռնային յառաջիկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք, որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նրբաճաշակները։

Գիներու անհամեմատ աժանութիւնը, ապրանքներու տոկունութիւնը անմրցելի են։

Այցելեցէք անգամ մը ԹԱՄԷԼԻԱՑԻ վաճառատունը համոզուելու համար։

150—9 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ս. ԲԵԴՐՍՊՈՒՐԿ

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	Ֆր. 10.666.660
Պահեստի գումար	» 187,322,000
Ապահովագր. վճարեալ	» 581,115,000
Ապահովագին և գլխավճար 1908 ընդունուած	» 83,232,0[illegible]

Ապահովագրութիւն՝ Կրակի դէմ, Փոխադրութեանց դէմ, Կեանքի համար, Ամէն տեսակ արկածներու դէմ Ճամբորդական ամէն վտանգներու համար ցմահ եւն. եւն.:

Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. ներկայացուցիչներուն։

ՄՕՐՈՒՔԵԱՆ եւ ԲԱՆՏԱԼԷՕՆ

1—107 Բասմաճը Եուսուֆ 14

"ԿՐԷՇԱՄ„

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԼՈՆՏՈՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848ԻՆ

Գոյք Ընկերութեան	Ա.Ո. 9014,532
Տարեկան հասոյթ	» » 1,438,659
Վճարուած գումար.	» » 20,474,666

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան Ապահովագրական ընդհանուր կանոններու մէջ ժամանակ 24 րդ. յօդուածը խիստ ուշագրաւ ըլլալով կ'ներկայենք, որով «Ընկերութիւնը կ'ընդունի Օսմանեան տատարաններու վճիռներն ա՛ և է տարբերութեանց առջեւ»

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

50—23 C. WHITTALL & C°

ՍԻԿԱՐԷԹԻ ԹՈՒՂԹ

Փնտռեցէք ամեն տեղ առողջապահական սիկարէթի թուղթը որ իր տեսակին մէջ միակն է ծախսուող իբրեւ անմնաւ թուղթ «Ցիշատակ Հայաստանի» անունով։

Միակ կեդրոնատեղի Զ. Սիմոնաքեանի մօտ, Սէվլի խան Թիւ 7.

100—67

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՋԱՐԵՀ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ

Հայոց թաղ — Բէշիւրիւէ ճամբայի

Կեդրոնական դեղարանը գովեստի պէտք չունի, անօթ է արդէն բոլոր Իզմիրի։

Թարմ և անխառն դեղեր, պատրաստութիւնը արագ և կարեւորը աժան։

Հոն կ'յաճախեն ականաւոր բժիշկներ։

150—148

ԲԱԲԱՋԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին ամեն տեսակ Ճափոնական և Եւրոպական ապրանքներ։

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ Ցախճապակիէ բէյի ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ապսաներ Մետախեայ թաշկինակներ, Վզնոցներ, Տուփեր, Խոզանակներ եւն.

ՄԱԶԱՒԱԹԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԲԷՅԸ

[illegible] ընտիր ապրանքներ, Գուլպաներ, Թաշկինակներ, Օծիկներ, Փողկապներ, Շապիկներ եւն. եւն.։

Ճաշակաւոր եւ աժան 150—150

NATIONAL UNION SOCIETY L^TD

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTDէ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԼՕՆՏՕՆԻ ՄԷՋ 1782ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ	Ա. Ո. 4.500.000
ՏԱՐԵԿԱՆ ԲՐԻՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ	» » 1.500.000
ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍՕՐ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՐԷՆԸ ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ	» » 45,000,000

Այս հանրածանօթ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ շէնքեր, ապրանք կարասիք, եւլն նպաստաւոր պայմաններով։

ԻԶՄԻՐԻ ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

150—9 Լ. և Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Այլի Եօրկի Կոսմանդ Սիւքի. Ն ֆէրխանէ Թիւ 9—13